

Innst. 342 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument 8:117 S (2009–2010)

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Rigmor Andersen Eide, Line Henriette Hjemdal og Hans Olav Syversen om bedre rammevilkår for bedrifter som driver med gjenbruk og reparasjon

Til Stortinget

Sammendrag

I Dokument 8:117 S (2009–2010) ble følgende forslag fremmet 21. april 2010:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av momsregelverket og de næringsrettede virkemidlene for å bedre rammebetingelsene for bedrifter som driver miljøvennlig virksomhet ved gjenbruk og reparasjon.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse og begrunnelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Thomas Breen, Gunvor Eldegard, Irene Johansen, Gerd Janne Kristoffersen, lederen Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, fra Senterpartiet, Per Olaf

Lundteigen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, og fra Venstre, Borghild Tenden, viser til at finansministeren har avgitt uttalelse om forslaget i brev av 7. mai 2010 til finanskomiteen. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, deler finansministerens syn om at gjennomgang av merverdiavgiftsreglene synes lite hensiktsmessig i tilknytning til rammebetingelser for bedrifter som driver med gjenbruk og reparasjon.

Flertallet mener i likhet med forslagsstillerne at det må være en målsetting at mengden avfall må søkes redusert, og at forbruket må forsøkes redusert i og med at avfallsmengden har økt mer enn den økonomiske veksten. Dette kompliseres ved at kjøpekraften stadig stiger og at forslag om en utflating av denne synes vanskelig. Derfor må en vurdere andre målsettinger og virkemidler for om mulig endre samfunnets orientering.

Flertallet viser til at avfallspolitikken blir gjennomført i et samspill mellom en rekke ulike virkemidler, som lover og forskrifter, avgifter, refusjons- og panteordninger, bransjeavtaler og informasjonstiltak, og kombinasjoner av disse. I tillegg kan det vises til at det har vært fokusert på å redusere de «økologiske fotavtrykkene» eller avfallsforebygging, både fra OECD og fra enkelte europeiske land. Det har vært varierende resultater fra disse tiltakene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at finansministeren i sitt svar peker på at forslag med budsjettvirkninger, herunder endringer i avgiftssystemet, hører hjemme i den ordinære budsjettbehandlingen. Videre

blir det pekt på at merverdiavgiften er en generell forbruksavgift som har til formål å skaffe staten inntekter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at forslagsstillerne ønsker en gjennomgang av momsregelverket og næringsrettede virkemidler med sikte på å forbedre rammevilkårene for de som driver gjenbruk og reparasjoner. Disse medlemmer er positive til å forbedre rammevilkårene for næringslivet gjennom reduksjoner i skatte- og avgiftsnivået, samt å redusere byråkratiet og skjemaveldet som rammer næringslivet. Disse kostnadene overfor næringslivet rammer også den delen av næringslivet som driver med gjenbruk og reparasjon.

Disse medlemmer vil videre vise til at det vil være svært vanskelig å definere hvilke virksomheter som skal være omfattet av slike særordninger. I dag drives det omfattende reparasjoner av biler, motorsykler, sykler, vaskemaskiner osv., som i dag er lønnsomme, og som i henhold til forslaget vil kunne få redusert merverdiavgift.

Disse medlemmer vil også vise til at det i dag drives utstrakt gjenbruk av forskjellige produkter, både gjennom næring og gjennom frivillige organisasjoner. Ved å gjennomføre endringer i merverdiavgiften er disse medlemmer bekymret for at en flytter inntektene fra slikt salg bort fra frivillige organisasjoner som driver med blant annet «loppemarked», og over til næringsrelatert virksomhet. Dette vil kunne svekke det frivillige arbeidet disse organisasjonene gjør.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn gå imot forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er skeptiske til en videre uthuling av merverdiavgiftssystemet ved særbehandling av enkelte næringer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at ifølge Klima- og forurensningsdirektoratet har avfallsmengdene økt mer enn den økonomiske veksten de siste årene. Samtidig øker utslippene av klimagasser. For å bidra til å snu denne utviklingen, ønsker dette medlem å gjøre det mer

lønnsomt å drive med gjenbruk og reparasjon. Dette medlem mener det er viktig å legge godt til rette for småbedrifter som prøver å leve av miljøvennlig virksomhet.

Dette medlem viser til at mange småbedrifter som driver med gjenbruk og reparasjon, sliter i dag økonomisk. Dette gjelder blant annet sykkelreparatører, skreddere og skomakere. Dette medlem ønsker en gjennomgang av momsregelverket og de næringsrettede virkemidlene for å bedre rammebetingelsene til bedrifter som driver slik miljøvennlig virksomhet.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av momsregelverket og de næringsrettede virkemidlene for å bedre rammebetingelsene for bedrifter som driver miljøvennlig virksomhet ved gjenbruk og reparasjon, og legge fram en sak for Stortinget om dette i forbindelse med fremleggelsen av forslag til statsbudsjett for 2011.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av momsregelverket og de næringsrettede virkemidlene for å bedre rammebetingelsene for bedrifter som driver miljøvennlig virksomhet ved gjenbruk og reparasjon, og legge fram en sak for Stortinget om dette i forbindelse med fremleggelsen av forslag til statsbudsjett for 2011.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:117 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Rigmor Andersen Eide, Line Henriette Hjemdal og Hans Olav Syversen om bedre rammevilkår for bedrifter som driver med gjenbruk og reparasjon – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 9. juni 2010

Torgeir Micaelsen

leder

Torfinn Opheim

ordfører

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 7. mai 2010

Dokument 8:117 S (2009-2010) Representantforslag fra KrF om bedre rammevilkår for bedrifter som driver med gjenbruk og reparasjon

Jeg viser til representantforslag Dokument 8:117 S (2009-2010) fra representantene Rigmor Andersen Eide, Line Henriette Hjemdal og Hans Olav Syversen om at Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av merverdiavgiftsregelverket og de næringsrettede virkemidlene for å bedre rammebetingelsene for bedrifter som driver miljøvennlig virksomhet ved gjenbruk og reparasjon.

Representantene viser til at ifølge klima- og forurensningsdirektoratet har avfallsmengdene økt mer enn den økonomiske veksten de siste årene, samtidig som utslippene av klimagasser fortsetter å øke. For å bidra til å snu denne utviklingen, ønsker forslagstillerne å gjøre det mer lønnsomt å drive med gjenbruk og reparasjon.

Jeg forstår representantene Andersen Eide, Hjemdal og Syversen slik at de hovedsakelig ønsker en gjennomgang for å undersøke om merverdiavgiftsregelverket kan bidra til bedre rammebetingelser for bedrifter som driver med gjenbruk og reparasjon.

Før jeg gir mitt syn på hensiktsmessigheten av en slik gjennomgang vil jeg innledningsvis peke på at forslag med budsjettvirkninger, herunder endringer i skatte- og avgiftssystemet, hører hjemme i den ordinære budsjettbehandlingen.

Når det gjelder merverdiavgiften er dette en generell forbruksavgift som har som formål å skaffe inntekter til staten. Merverdiavgiften skal som hovedregel beregnes med 25 pst. ved omsetning av alle varer og tjenester. Med dette som utgangspunkt er merverdiavgiftssystemet nøytralt og meget effektivt. For å lette byrdene for næringslivet og avgiftsmyndighetene bør merverdiavgiftssystemet tilstrebes å gjøres mest mulig generelt. Særordninger i form av unntak og fritak kompliserer regelverket. Av denne grunn bør flest mulig varer og tjenester omfattes.

Det finnes i utgangspunktet ingen særskilte regler for varer og tjenester knyttet til reparasjon og gjenbruk. Det skal derfor beregnes merverdiavgift med standard sats på 25 pst.

Når det gjelder brukte varer kan nevnes at merverdiavgiftsloven har enkelte særskilte regler som skal sørge for at nøytraliteten i systemet ivaretas. Kjøp av brukte varer fra privatpersoner for videresalg skaper utfordringer ettersom det ikke vil være noen inngående merverdiavgift for den næringsdrivende å trekke fra. For å hindre at avgiftspliktige videreforhandlere ikke må beregne merverdiavgift på den merverdiavgift privatpersonen allerede har betalt for varen (kumulasjon), skal det derfor ikke beregnes merverdiavgift på salgsverdien av brukte varer, men kun fortjenesten (avansemetoden).

Prinsippet om at merverdiavgiftsreglene bør utformes mest mulig nøytralt gjelder også for området gjenbruk og reparasjon av varer. Det vil etter mitt syn derfor være lite hensiktsmessig med gjennomgang av merverdiavgiftsreglene for å undersøke om dette kan bidra til bedre rammebetingelser for bedrifter som driver innenfor denne bransjen. Som nevnt er merverdiavgiften en avgift på forbruk. Avgiften bidrar dermed til å begrense forbruket generelt.

Jeg vil ellers vise til at vi har mer målrettede virkemidler enn merverdiavgiften for å redusere avfallsmengdene og øke gjenvinningen. På avfallsområdet finnes det i dag flere virkemidler som bl.a. produsentansvarsordninger for elektriske og elektroniske produkter i tillegg til reguleringer som bl.a. forbudet mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall. I tillegg har vi særavgifter på sluttbehandling av avfall. Avgift på sluttbehandling av avfall vil gi motiv til å redusere avfallsmengdene og stimulere til gjenvinning og gjenbruk. Det vise til at det etter Stortingets avgiftsvedtak § 4 bokstav b er fritak for avgift på avfall som innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning.

Regjeringen har for øvrig som ett av sine miljøpolitiske mål at veksten i avfallsmengdene skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten, se Prop. 1 S (2009–2010) s. 106 flg. fra Miljøverndepartementet. Forslagsstillerne viser til at det ikke er fokus på gjenbruk og reparasjon i Klimakur 2020. Klimakur er nå ute på offentlig høring. Regjeringen vil i det videre arbeidet med den nasjonale klimapolitikken også vurdere tiltak og virkemidler som ikke er nevnt i Klimakur, der dette er relevant.

